

«Һәркем өчен мәгълүмат» ЮНЕСКО прогр. Россия комитеты,
РФ Милли мәсьәләләр буенча федераль агентлыгы,
Халыкара асаба халыклар телләре декадасын һәм

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

«Дәүләтнең милли сәясәтне үткәрү» Россия Федерациясе дәүләт программасы, һ.б.

«Күпмилләтле дәүләт шартларында туган телләргә саклау һәм үстерү: тел сәясәте,
кыенлыктар һәм перспективалар» төбәкара фәнни-практик конференциясе,

Казан, 20-21.06.2022

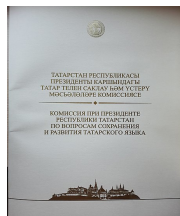
Татарстанның тотрыклы тел һәм мәдәни күптөрлелегә өчен цифрлы экосистема.

Нәрсә, нигә һәм ничек?

Фәрһад Фәткуллин

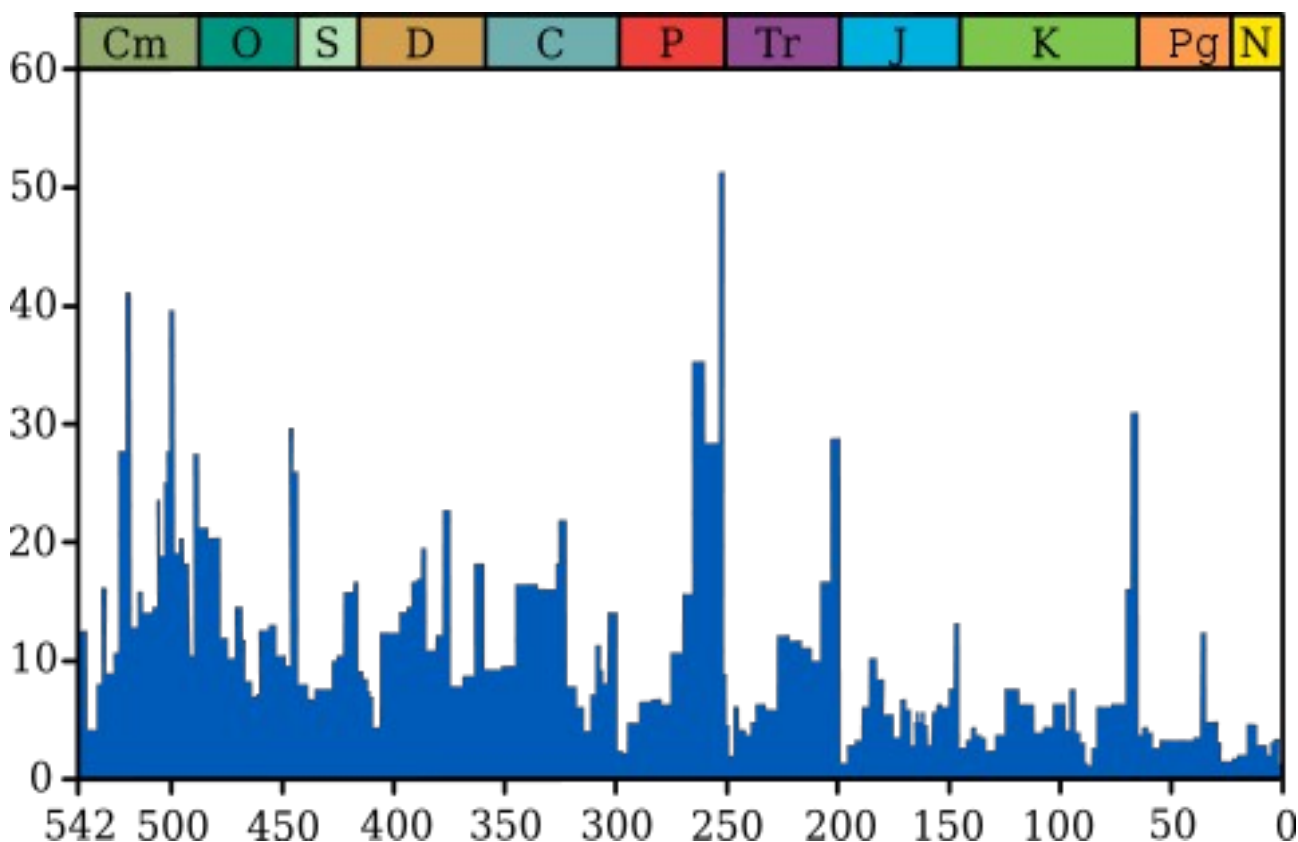
«Телләргә саклауда заманча мәгълүмати-коммуникацион
технологияләр роле» секциясе, Татарстан Республикасы Фәннәр
академиясенең Ш. Мәржәни ис. Тарих институты

<https://w.wiki/5SqZ>

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International ирекле лицензиясе шартлары буенча бастырылган
Россиядә нигез — РФ Гражданның кодексының 1286 номерлы матдәсе

Иң көчлеләре түгел, жайлаша алганнары саклана

Эралар буенча юкка чыккан диңгез биологик төрләре өлеше
(БЭК млн. ел)

Мәдәният

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

Имезүчеләрнең эволюцион коралы

Файдалы мәгълүматны генетик булмаган
юл белән житештерү, тапшыру һәм саклау
мөмкинчелеге

РФА профессоры, эволюцион биолог Александр Владимирович Марков
Өчөк чыганагы: <http://amp.gs/j8d9b>

Төп хезмәт авторы: Вааль, Франс де 2007

Цифрлы трансформация = 360 градус оборонасы

ФАДН РОССИИ
Федеральное агентство
по делам национальностей

Командагызның *һәр* әгъзасына бар туа торган мәсьәләләрдә *үзе-үзеннән* нәтижәле *карарлар* кабул итә һәм *гамәлләр* кыла алуы өчен бар кирәк булырлык әйберләрне тәэмин итү:

МӘГЪЛҮМАТНЫҢ ТУЛЫЛЫГЫ

КОНТЕКСТЛЫ БЕЛЕМ

ПРАКТИК СӘЛӘТЛӘР

ВӘКАЛӘТЛӘР

Телнең тотрыклы саклану һәм үсеше критерие

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

Галәмнең бар нокталарыннан
максат телдә
теләнелгән мизгелдә һәм мәңге
бар кирәкле мәгълүмат һәм
иң югары сыйфатлы сервисларга
ирешү мөмкинлеге

Телнең

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

заманча экосистемасы

Универсаль энциклопедия

Фото-аудио-видео-архив-музей

Тулы заманча сүзлек

Ачык онлайн-китапханә

Коллаборатив басмаханә

Глобаль Коммерсантъ/ТАСС

Онлайн-Гарвард/МГУ/Иннополис

Ясалма интеллект белем базалары

Юл күрсәткечләре

Өземтәләр туплагычлары

Карталар

*И туган атым,
матур КамАЗым*

*Әткәм әнкәмнең
смартфоны...*

*Гыйлемгә юлда
бар күперләрне*

*Узачакбыз
микән бергә?*

*Һәркем Татарстан,
татарлар, татар телен
һәм бәйле мәдәни
мирасны таныган,
аңлаган, сөйгән, биш
бармагын кебек тойган
һәм мөмкинлекләрен
кирәкләре өчен
нәтижәле куллана
алган бер дөнья...*

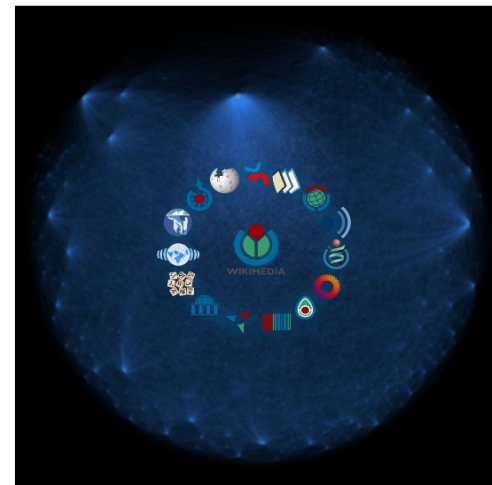
Без булдыра алдык

TATAR

TATAR

تاتار

ṬṬ

Wiki-эзтабар

Дөнья белеменең татар телле
келәме һәм бу хәзинәлек
буенча юл күрсәткече
[https://w.wiki/4n\\$ф](https://w.wiki/4n$ф)

Көч һәм контентгызны

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

мәңге яшәттерү

(с) урынына ирекле лицензияләр
(kremlin.ru, tatarstan.ru, kzn.ru, tatar-congress.org)

Яңадан кулланырлык, башка
проектларга кызыклы чимал булырлык

Нух көймәсе: дөнья буйлап төрле
платформаларга урнаштыру

Татарстанның тотрыклы тел һәм мәдәни күштерлелеге өчен цифрлы экосистема - <https://w.wiki/5SqZ>

Нигез материаллар

ФАДН РОССИИ

Федеральное агентство
по делам национальностей

6.10.2020	Тат.Комиссия утырышы	https://w.wiki/5Mk8
13.10.2020	ТР ФА Тарих институты	https://w.wiki/gXo
18.12.2020	ФАДН России	https://w.wiki/qT8
25.02.2021	РФ + РТ Ижтим.палаталары	https://w.wiki/37\$\$
28.02.2021	Питер.Татар лекция	https://w.wiki/32q6
22.06.2021	Тукай ис. КФУ Югары мәкт.	https://w.wiki/3Z2b
01.07.2021	ТР ФА Тел, әдәбият, сәнгать	https://w.wiki/3ZnC
22.09.2021	TurkLang 2021 конференция	https://w.wiki/5KPi
30.10.2021	СПБ Тат.медиа.форум	https://w.wiki/4RAV
6.11.2021	WMSEE 2021 (Вики-Кайбыч)	https://w.wiki/4LLS
15.12.2021	ТР Дәүләт Советы семинары	https://w.wiki/4Yzp
30.01.2022	Татар порталлар берлеге	https://w.wiki/4mNy
19.02.2022	Тел, жәмгыять һәм ИТ	https://w.wiki/5KPW
+ 2020-2021 тат.Википедия хисабы		https://w.wiki/4QUS

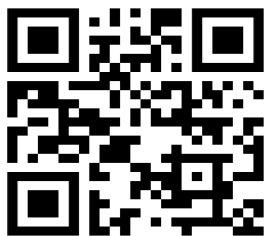
*Татарстанның тотрыклы тел һәм мәдәни
күптөрлелеге өчен цифрлы экосистема.*

Нәрсә, нигә һәм ничек?

Фәрһад Фәткуллин @frhdkazan

<https://w.wiki/5Sc4>

EN

<https://w.wiki/5KQS>

RU

<https://w.wiki/5SqZ>

TT

